

سه شنبه 30 اردیبهشت 1399-25 رمضان 1441-19 می 2020

وفات "ابن عطیه" مفسر و محدث مسلمان (541 ق)

وفات "ابن عطیه" مفسر و محدث مسلمان (541 ق)، ابومحمد عبدالحق بن غالب بن عطیه، مفسر و محدث مشهور مسلمان، در آندلس و در خاندانی پرورش یافت که افراد آن همه از بزرگان علم و ادب به شمار می‌رفتند. اگرچه ابن عطیه، بیشتر به عنوان یک مفسر و محدث شهرت دارد، اما بسیاری از شرح حال نویسان، مهارت او را در فقه، اصول فقه و متون ادبی ستوده‌اند. مهم‌ترین اثر به جا مانده از ابن عطیه، کتابی در تفسیر قرآن است که شامل مقدمه‌ای است که در نوع خود از بهترین تالیفات علوم قرآنی محسوب می‌شود. اثر دیگر وی، البرنامج نام دارد.

تولد "امام فخر رازی" متکلم و فیلسوف شیعی اسلامه (544 ق)، ابوعبدالله محمد بن عمر بن حسین طبرستانی رازی معروف به امام رازی، فخر رازی و امام فخرالدین و شیخ الاسلام، از بزرگ‌ترین علمای شافعی مذهب، جامع علوم عقلی و نقلی و متبحر در تاریخ، کلام، فقه، اصول، تفسیر، حکمت، ادبیات و ریاضی است. وی را به سبب شبهاتی که در مسایل گوناگون وارد می‌کرد "امام المشککین" می‌نامند. کتاب‌های فخر رازی در زمان خود وی مورد اقبال مردم واقع شد و به صورت کتاب درسی درآمد. در حوزه‌های درس امام رازی بیش از دو هزار تن دانشمند برای استفاده حاضر می‌شدند. حتی موقع سواری نیز نزدیک به سیصد نفر از فقها و شاگردان، برای استفاده در رکابش می‌رفتند. گویند که او به صراحت از اسماعیلیان بد می‌گفت اما با تهدید یکی از شاگردانش که اسماعیلی بود، از بدگویی نسبت به این گروه دست برداشت. از فخر رازی تالیفات بسیاری به جا مانده است از قبیل: اسرار النجوم، تفسیر کبیر، شرح اشارات ابن سینا و ده‌ها کتاب دیگر. امام فخر رازی در عید فطر سال 606 ق در 62 سالگی در هرات درگذشت و در همان شهر به خاک سپرده شد.

ولدت فقهه شيعه "بهاء الدين، حسب، اصفهاني"، معروف به "فاضل هندی" (1137 ق)، محمدبن حسن بن محمد اصفهانی ملقب به بهاء‌الدین و معروف به بهاء، تاج الفقها، فاضل اصفهانی و فاضل هندی از افاضل علمای اواخر حکومت صفوی، در سال 1062 ق به دنیا آمد. فاضل هندی در تمام علوم دینی اصلی و فرعی، یگانه‌ی روزگار و عجب‌ی زمان بود به طوری که گویند قبل از 12 سالگی شروع به تالیف نمود. از جمله‌های آثارش تفسیر القرآن، التمهید و شرح الکافی و کتاب مشهور کشف‌الایثار از کتب استدلالی فقه است. بهاء‌الدین را به سبب این که در اوایل زندگی به همراه پدر در هندوستان بوده است، فاضل هندی نیز گفته‌اند. وی در تخت فولاد اصفهان مدفون است.

مفقود شدن بهاء‌الدین مبارک "امام موسی صدر"، رهبر شیعیان لبنان در لبنان (1398 ق)، سیدموسی صدر در سال 1347 ق (1309 ش) در عصر حکومت رضاخان در قم به دنیا آمد. پدر وی آیت‌الله العظمی سیدصدرالدین صدر عالمی نامدار و از مراجع ثلاث پس از آیت‌الله‌های شیخ عبدالکریم حائری یزدی بود. در سال 1360 ق (1320 ش) وارد حوزه‌های علمی‌های قم گردید و پس از طی مقدمات و سطوح، در حلقه‌های درس آیات عظام سید احمد خوانساری و حجت شرکت جست و همچنین از درس پدر خویش و نیز حضرت امام خمینی بهره برد. پس از فوت پدر راهی نجف اشرف گردید و در آن جا در زمره‌های مجتهدان قرار گرفت. احساس وظیفه، او را به لبنان کشاند و رهبری مردمی را پس از علامه شرف‌الدین به عهده گرفت. امام موسی صدر، در آنجا خدمات فراوانی را به انجام رساند و قصد سر و سامان دادن به اوضاع مسلمانان، او را لحظه‌ای از تلاش غافل نمی‌کرد. سرانجام طی دعوتی رسمی راهی لیبی گردید و پس از یک هفته اقامت، در 25 رمضان 1398 ق در حالی که قصد مراجعت به لبنان را داشت به طور مشکوکی ناپدید گردید.

تولد "یوهان فیخته" نظریه پرداز و فیلسوف مشهور آلمانی (1762 م)، یوهان گوتلیب فیخته یا فیخته فیلسوف نامدار آلمانی در 19 مه 1762 م در آلمان به دنیا آمد. وی از کودکی دارای هوش و حافظه‌ای فوق‌العاده بود، به همین دلیل مورد توجه یکی از اشراف قرار گرفت و در پرتو حمایت او، به تحصیل در رشته الهیات پرداخت. فیخته در این هنگام با آثار و افکار امانوئل کانت، فیلسوف بلند آوازه هم‌زمانی و وطنش آشنا شد و تاثیر فراوانی از او گرفت. فیخته پس از چندی به تدریس در دانشگاه پرداخت و رهبری مکتب ایده‌آلیسم جدید آلمان را پذیرفت. پیروان ایده‌آلیسم یا مکتب اصالت تصور و خیال بر این عقیده‌اند که بسیاری از اجسام، ساخته و پرداخته تصور آدمی هستند. در فلسفه ایده‌آلیسم که فیخته پیرو آن است، شیئی بیرون از خود وجود ندارد و تصورات و مفاهیم، مانند تخیلات، محصول خود ذهن است و ناشی از حس آزادی و اختیار می‌باشد. به عبارت دیگر، در فلسفه ایده‌آلیسم، ذهن انسان، آزاد و مختار است. فیخته هم‌چنین شرط اساسی هر دین را برآوردن مقتضیات و نیازمندی‌های مطلق قانون اخلاقی عنوان نموده است. بر این اساس است که فلسفه او فلسفه‌ای اخلاقی محسوب می‌گردد. یوهان فیخته بعدها سخنگوی ملیت‌پرستی شد و به ستایش شکوه‌های مندی‌های فرهنگ آلمانی پرداخت. از این دیدگاه، وی آلمان‌ها را، نژاد خالص و دیگر اقوام را نژاد

مخلوط مي‏دانست و نتیجه مي‏گرفت که تمامی جهان، جز آلمان، بر جاده زوال و تباہي سیر مي‏کنند، و تنها آلماني‏ها هستند که تمدن را به پیش مي‏برند. فلسفه وي زمينه‏ساز شکل‏گيري اندیشه "نژاد فرمان‏روا"، توسط هِگل، فکر "ابرمرد" نيچه و سرانجام، تصور وحشيانه آدولف هیتلر مبني بر آلمان برتر از همه، گرديد. گسترش اين افکار در سال‏هاي بعد باعث شد که بين فيخته و دانشگاه محل تدریسش، اختلاف به وجود آيد چرا که آنان اعتقاد داشتند که تعليمات فيخته با اصول ديانت منافات دارد. از فيخته آثار متعددي برجاي مانده که بنياد تحقيق علم، حقوق طبيعي و سرنوشت انسان از آن جمله‏اند. يوهان گوئليپ فيخته در سال‏هاي پاياني عمر در برلين سکونت يافت و با تأسيس دانشگاه اين شهر، به رياست آن انتخاب شد تا اين‏که در 29 ژانويه 1814م در 52 سالگي درگذشت.